

Верховно Главнокомандалагшын

ПРИКАЗ

1944 оной ноябриин 7.

№ 220

г. Москва

Улаанармеецүүд ба уланфлотецууд, сержант-офицерүүд болон генералнууд! Советскэ Союзай Германи худар фашистона наторгада хүсөөр тхан ахадүүнэр ба эгшэ дүүнэр!

Советскэ правительство ба манай большевистскэ партизаны агуухэ Октябрьскэ социалистическэ рөм XXVII-дохи ойн үдэрөөр дашарамдуулан Таар хүргэн амаршалнаб.

Советскэ революциин хорин долоодохи ойн бидэнэр манай Эсэгэ ороной дайсаниие Улаан Армингаа манай шанартайгаар илажа байһан оршон байдалда эгшэ байнабди. Улаан Армин ба советскэ арадай хүсэлэлгөөр манай газар дайда немецко-фашисттаргаадһаа сүлөөлэгдэбэ.

Советскэ сэрэгүүд таһалгаряагүй хойно хойно манай улам хүсэтэй сохилтонуудые дайсаанда хэбэ. 1944 оной үбэл Улаан Арми болбол Украинун бзедэ гайхамшагта илалтануудые туйлаһан арадай оршондо немецүүдые бута нэрхэн халһа. Энэ энэй хаба Улаан Арми болбол немецкэ аргымые эсбөөлэ. 1944 оной зун манай сэрэгүүд фашистскэ булимтарагшадтай тэмсэлэй фронт оршон байдалые үндэһөөрһын хубилгаһан туйлай үдэлгэдэ гитлеровскэ армиие оруулба. Улаан Арми бол Карельскэ перешойкэ дээрэхи, мүн тээшэ-Сибирскэ ба Снежскэ нуурнуудай хоёрондохи дайсаанда хамгаалгын газарые нуга даража, гитлеровскэ эсхэнэй блэгһөө Финляндие хобхо сахин гарһа. Болгарусскэ газар дээрэ болһон түүхэтэ манай Улаан Армин сэрэгүүд гурбан арми составкэ сэрэгүүдэй централна бүлэглэлгые хяа хяа хуураа 540 мянган немецкэ солдат болон плендэ абаһан байгаа. Урда зүгтэй тулалдаанда Улаан Арми болбол хоёр арми составтай немецкэ бүлэглэлгые хүрсэлжэ бүримүһэн үгы хэбэ. Уураа советскэ сэрэгүүд 250 мянга гаран солдат болон офицерые хюдаһан ба плендэ абаһан байна. Улаан Арми болбол немецүүдые Румында нэрхээд, Болгариһаа үлдэн зайлуулаад, Венгери дээрэ өхижи байна. Мунай сэрэгүүд гитлеровскэ Прибалтийскэ бүлэглэлгые хяа хяа хамна. 1944 оной зун кампаниин үедэ Улаан Арми болбол Белград хүртэр 900 гаран километр, Варшава хүртэр 600 гаран километр, Витебск хүртэр 550 километр байлдаатайгаар хуураа. Дайн байлдаан болбол мүнөө фашистскэ газар дээрэ шэлжэн орсод байна.

Байлдаанай ябаса дундуур Улаан Арми болбол немецко-фашистскэ булимтарагшадые Советскэ Украинын ба Болгарусскэ, Карело-Финскэ, Молдавскэ, Эстонскэ, Латвийскэ болон Литовскэ Советскэ Республиканыудай бүхы газар дээрэһээ намнаа гаргаа. Немецүүдэй саг зуугаар эзэлһэн манай ахадүү болохо Советскэ Республиканыудай газар дээрэхи гурбан жэлэй фашистскэ дарлалта халгаагдаба. Улаан Арми болбол 10-аад миллион советскэ хүкүүдтэ эрхэ сүлөөнь бусаажа үгэбэ. 1941 оной июниин 22-то гитлеровскэ хүрэг дээрмэшэдэй мэхэтэ муухайгаар эбдэһэн советскэ гүрсэнэй хилэ Хара далайһаа Баренцово далай хүртэр бүхыдөө байгуулагдэа.

Иимэ болхолоороо үнгэрэгшэ жэл болбол немецко-фашистскэ булимтарагшадһаа советскэ газар дайдые бүримүһэн сүлөөлһэн жэл болон.

Гитлеровскэ бузар булайнуудһаа түрэл газар дайдаа сүлөөлжэ дүүргээд, Улаан Арми болбол мүнөө фашистскэ богоолшолгын гэнжые таһа татахадань ба эрхэ сүлөө болон бзээ даанхай байдалаа хэргээн бодхоохонь Польшын, Югославиин, Чехословакиин арадуудта туһаламжа үзүүлжэ байна.

Үнгэрэгшэ жэлэй үбэл ба зунай тулалдаануудта Улаан Арми болбол ургалтата сэрэгэй мастерство харуулаа. Улаан Армин сэрэгшэд дайсанай бүхэжүүлэгдэһэн зурвас газарнуудые шадмараар эбдэжэ, дайсаные эрмэлзэлгэтэйгээр мурдэн намнаһан, хүрээлһэн ба үгы хэһэн байна. Добтолгото байлдаануудта советскэ бүхы түрэлэй сэрэгүүдэй нягта халчлсаата ябуулганууд, маневрын эрхим дээдэ искусство гаргагдаһан байгаа. Советскэ сэрэгшэд байлдаанууд согуур хатуужмжа дайсаные бута нэрхэхэ ба илан дараха ябадалда хүржэа. Улаан Арми болбол хүртэ хүсэн болон ургажа, өөрынгөө сэрэгэй шадбары ба дайшалхы техникээрэ дайсанһаа булюу болоо.

Улаан Армин хүсэн болбол советскэ тылэй эмхитэй тааруу хүдэлмэрээр олон дахин урган хүгжэжэ байна. Хүдэлмэришэн, колхознигууд болон интеллигенци Эхэ орснойнгоо урдахи уялгаяа хүндэтэйгөөр дүүргэнэ, дайнай үеын түбэг бэрхэшээлнүүдые героичеснаар илан дабана, Улаан Армияа буу эбсэжэ, һемо хэрэгсэл болон эдэз хоолой зүйлөөр таһалгаряагүй хангана. Советскэ ажэжы болбол зогсолтогүйгөөр хүсэ шадалаа арбидхан ургуулжа, улам улам дээшэлэлгэтэйгээр фронтдоо туһаламжа үзүүлнэ.

Улаан Арми ба советскэ арад болбол дайсаные үгы хэхэ шэнэ шэнэ сохилтонуудые хэхээр бэлэн байна. Гитлеровскэ шухата гурим байдалай үдэрнүүдынь үсөөхэн тоотой болоо. Улаан Армин сохилтонуудта тэсэнгүй фашистскэ блок эсэсэн бутаран унаа, гитлеровскэ Германи олонхи союзнигуудай алдан хагасаа. Манай союз-

нигуудай арминуудай шадмараар хэһэн Баруун Европодохи томо ябуулганууд Франци ба Бельгидэ немецкэ сэрэгүүдые бута нэрхэн халгаажа, эдэ оронуудые фашистскэ эзэмдэлгэһээ сүлөөлхэдэ хүрбэ. Союзна сэрэгүүд Германиин баруун хилые дабан ороо. Гитлеровскэ Германида хэһэн Улаан Арми ба англо-американскэ сэрэгүүдэй хамтын сохилтонууд дайнай илалтата эсэслэйгын сагые дүтэлүүлбэ. Гитлеровскэ Германие хүрээлжэ ябадал хүсэлдэжэ байна. Фашистскэ арьятакай эшээн зүг бүхэнһөөн хүрээлэгдэе, зайлашагүй бүримүһэн бута нэрхөгдөн халаха ябадалһаань дайсанай ямаршые мэхэ гохо аршалэн абажа шадахагүй.

Улаан Арми ба манай союзнигуудай арминууд бсэблэ Германиин ажа амидаралай центрнүүдтэ шиндэхэе шаһарта добтолго хэхээр позицинуудые эзэлбэ. Мүнөөнэй зорилго болбол нэгэдэмэл нацануудай армин эрмэлзэлгэтэ добтолгоор богонихон болзор соо гитлеровскэ Германие дэран халгааха ябадалда байна.

Нүхэдүүд улаанармеецүүд ба улаанфлотецууд, сержантнууд, офицернүүд болон генералнууд! Советскэ Союзай ажалшад!

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайнда бидэнэр болбол өөһэдынгөө Эхэ орсоние булимтарагшадһаа тулан хамгаалаабди, СССР-эй арадуудые фашистскэ бузар булайнуудай богоолшолхо аюулые эсэслэн усадхаабди, мүнөө гүйсэд илалта туйлахынгаа үрда тээхэнз байнабди.

Улаан Армингаа фронт дээрэхи түвхэтэ илалтануудые ба тылдэхи хүдэлмэришэн таряшан болон интеллигенциин агуухэ амжалтанүүдые тэмдэглэжэ, немецко-фашистскэ булимтарагшадһаа советскэ газар дайдые сүлөөлһэнэй хүндэлэлдэ.—ЗАХИРХАМНИ ХАДАА:

Мүнөөдэр, Агуухэ Октябрьскэ социалистическэ революциин 27-дохи ойн үдэртэ 20 часта Москвада, Ленинградта, Киевтэ, Минскдэ, Петрозаводскдо, Таллинда, Ригада, Вильнюстэ, Кишинёвтэ, Тбилисидэ, Севастопольдо, Львовто хорин дүрбэн артиллериин буудалгата салют хэхэ.

Агуухэ Октябрьскэ социалистическэ революциин 27-дохи ойн мандаха болтогой!

Манай эрхэ сүлөөтэ советскэ Эсэгэ орон мандаха болтогой!

Манай Улаан Арми ба Улан-Сэрэгэй Флот мандаха болтогой!

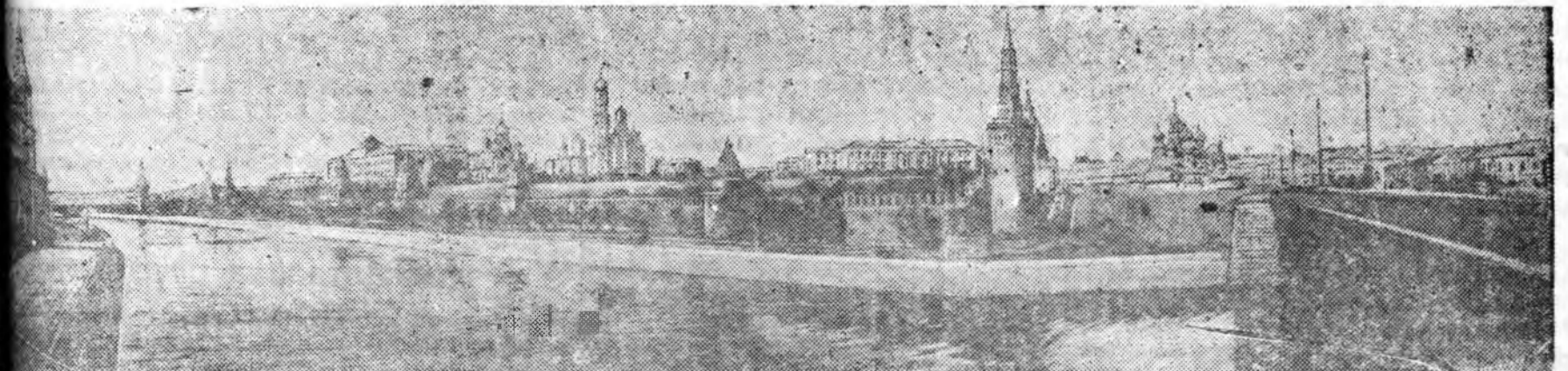
Агуухэ Советскэ арад мандаха болтогой!

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө болон бзээ даанхай байһын тэмсэлдэ ами бзээ үгэһэн геройнууд хэтэ мүнхэдөө алдаршаг!

Немецкэ булимтарагшад үхэжэ тонилог!

Верховно Главнокомандалагша
Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

Москва. Кремль.

Москва—мүрэл тээһээ харахада иимэ байна.

В. Козригинай фото. (ТАСС-эй фотохроника).

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин XXVII-дохи оёе найндэрлэхэ ябадалда зориулагдан, ажалшаддай депутадудай Московско Соведай баярай заседани

Ноябриин 6-да Кремлевско ордной Ехэ зал соо Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин XXVII-дохи оёе зориулагдажа, партийна ба олошницын организациинуудай болон Улаан Армиин түлөөлэгшэдтэй, стахановецуудтай ба советскэ албахаагшадтай хамтадаа ажалшаддай депутат Московско советдэй баярай заседани болобо.

Кремлевско ордной уужам байхан зал соо суглархан гурба мянган хүнүүдэй дунда—ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй членүүд, СССР-эй Верховно Советдэй болон РСФСР-эй Верховно Советдэй депутадуд, Арадай Комиссарнар, Советскэ Союзай Геройнор ба Социалистическэ Ажалай Геройнор, Улаан Армиин генералууд ба офицернууд, партийна ба советскэ элибхичэд, ажалуулагшад ба транспортын командирнууд, ажалтайгал шэн гэбьяануудад суурхалан стахановецууд, гайхамшагта эрдэмтэд, искусствын ажалуулагшад бии.

19 часа нүхэр Сталин оерилгөө дайшалхы соратнигуудтай—парти ба правительствын хүтэлбэрлэгшэдтэй—хамта президиумдэ ерөбэ. Зал соо буулан бухы хүнүүд нэгэ хүндэл алтар өөр өөрынгөө хууришаа бодонд. Уун бүхэнэй хүсэлын баярай ованц болон, халуун амаршалгачууд бодон дэбэрнэ.

—Нүхэр Сталин мандаха болтогой!

—Нүхэр Сталинда—алдар сооло!

—Агуухэ Сталинда ура!

Нүхэр Сталин болбол баярай заседанида хабаадагшадые үнэн зүрхэйнөө, эсэгийн элхэрлээр мэндэшэлжэ, харюудань алыга ташана. Нүхэр Сталин болбол бидэнэй нюур дээрэ бугы советскэ арадые—фронтын геройнорые, завод ба фабрикануудай, колхозно таряалан ба наугын геройнорыо амаршална гэжэ тэдэнэр бултадаан мэдэнэд. Энэ хадаа хүнүүдые шэнээр омгортуулна. Ованц үшөө хүсэтэй гөөр нэрбэнэ, хэдэн мянган үр хашхаралгаар дэмжэгдэһэн амаршалганууд ордной нэгэ заханаа нүгөөдэдэн хүртэр суурла тана.

Ордон соо абыа шэмэсгүй болобо. Нүхэд Сталин, Молотов, Калинин, Ворошилов, Каганович, Андреев, Микоян, Берия, Шверник, Маленков, Щербаков, Вознесенский, Пронин гэгшэд президиумдэ хууриа эзэлнэд. Ложонуудта ВКП(б)-гэй ЦК-гэй членүүд, СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй членүүд, Арадай комиссарнар буунад.

Ажалшаддай депутадудай Московско городской советдэй гүйсэлкомой түрүүлэгшэ нүхэр Пронин баярай заседанине нэгдэһэн дээрэ соносхоно. Мэдүүлгэ хэхын тулада ВКП(б)-гэй Московско городской Комитедэй секретарь нүхэр Поновто үгэ үгтэнэ.

Нүхэр Понов баярай заседаниин хүндэтэй президиум бүлгэхые дурадхана.

—Нүхэр Сталин!

Манай арадай дайшалхы нэгдэлэй ба агуухэ илалтануудай амиды ехэ урлал болоһон вождини нэрэ хүсэтэ ованц түрүүлнэ. Нүхэр Сталинны үшөө дахидь амаршалжа, бүгэдэ арадай инаг дуралал ба баясхалан хүргэхын тулада бултадаан бодонод.

Саашань нүхэд Молотов, Калинин, Ворошилов, Каганович, Андреев, Микоян, Жданов, Хрущев, Берия, Шверник, Маленков, Щербаков, Вознесенский гэгшэд хүндэтэ президиумдэ тон ехэ баясхалан тайгаар хунгадана. Нүхэр Сталиндай дайшалхы соратнигуудай нэрэнүүд үнн удаан замхашагүй халуун алыа ташалгаар угтагдана.

Нүхэр Пронин ингэжэ хэлэнэ:

—Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин XXVII-дохи ой тухай элидхэл, хэхын тулада Гүрэнэй Оборонын Комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Сталинда үгэ үгтэнэ.

Нүхэр Сталин трибуна тээшэ ошоло. Тэрэнине үзэгдөөгүй ехэ хүсэтэй ованц угтана. Вождөө үнэн зүрхэйнөө, илангаяа хүсэтэйгөөр амаршалжа, бултадаан бодоно.

—Верховно Главнокомандующа нүхэр Сталин мандаха болтогой! гэнэн хүсэтэ уриагаар дэмжэгдэһэн баярай хашхаралдаанууд алыа ташалхын нэрбэн соо гарана.

Ованцин нэрбэн замхашалаар зал соо абыа аниргүй болобо. Сталиндай хэлэнэн үгэ бүхэнине, алыа бүхэнине дуулангүй алдахагүйн тулада хүнүүд амыа барйба.

Нүхэр Сталин болбол тон тодо бөгөөр, бүгэдые этигүүлжэ хүсэтэйгөөр, хэзээ хэзээнэйхидээ алыа намдуу простойгоор, найдамтайгаар хэлэнэ. Хүнүүд вождлингоо хэлэһые дуулахад алыа үг гэрһэн жэлэй событинуудые наана бодолдоо шэнээр хаража байһан шэнги болон, өөрынгөө тэмсэл ба ажалай түүхэтэ ехэ удхашанарые бодон ба сэгнэн үзэнэ.

Улаан Арми болбол өөрынгөө уялга үүргые нэрэтэй найнаар дүүргэжэ, инаг эсэгэ ороноо дайсанһаа сүлөөлбэ гэнэн тухай үгэнүүдыне энэ заседанида хабаадагшад патриотизмын омгорхолтойгоор угтажа абана.

—Мүнөө манай газар дайда,— гэжэ хэлэнэ,—гитлеровскэ бузар булайнуудһаа хэтэ мүнхэдөө сүлөөлэгдөө. Илалта тухай Сталинска шимэ үгэнүүдые дуулаха саг ерэхэ юм гэжэ советскэ хүнүүд дайнай эхлэхэ үдэрһөө хойшо, тэрэнэй эгээл хүндэ хүшэр үедэ батаар ба хэлбэрлэгшэ гөөр мэдэһэн ба этигэһэн байха юм. Теэд энэ саг ерээ, арад болбол өөрынгөө юрөөлтэ этигэлдэ мэхэлэгдээгүй гээнэ.

Улаан Армиин илалтанууд түгэлдэр ехэ. Гэбэшье тэмсэл үшөө түгэсөөгүй. Немецко-фашистска армиине буга нэрбэн алгааха хэрэгые манай союзнигуудай армиинуудтай хамта туйлдань хүргэхэ, өөһэднй элээн соо фашистска ариятанине буга нэрбэхэ ба Берлин дээрэ илалтын тугые мандуулаха гэнэн хүлэгшын дүүргэлтын үүргэ мүнөө, Улаан Армида үлөөд байна гээнэ нүхэр Сталин нагуулан хэлэнэ.

Энэ агуухэ зорилгын тулада советскэ арад өөрынгөө хүгэ шадал хайрлахагүй гэнэн тангарт вождинигоо эдэ үгэнүүдые дуулажа байһан хүн бүхэн наанадаа үгэнэ.

Нүхэр Сталин

—Манай илалта түгэс Улаан Арми мандаха болтогой!

—Манай алдарт Улан-Сэрэгэй Флот мандаха болтогой!

—Хүсэн түгэс советскэ арад мандаха болтогой!

—Манай агуухэ Эхэ орон мандаха болтогой!

—Немецко-фашистска эзэмдэгшэд үхэжэ толилог!—гэнэ.

Нүхэр Сталиндай уриалые эндэ байһан бүхы хүнүүд дэмжэнэ. Нүхэр Сталинны намхашагүй алыа ташалгаар ба амаршалгаар трибуна дээрһээ үдэшэжэ, бултадаан бодонод.

Нүхэр Сталинда амаршалга хүргэхэ тухай мэдүүлгэ ороно. Амаршалгын текстые ВКП(б)-гэй МКК-гэй секретарь нүхэр Навлюков уншана. Советскэ миллион хүнүүдэй бүхы хүсэлын тэрэ амаршалга соо хэлэгдэнхэй. Энэ хүсэлын заседанида хабаадагшад үнн удаан намхашагүй ованц боложо, амаршалга уншалгы хэдэн дахин ташална. Бултадаан нэгэ хүндэл адлаар өөр өөрынгөө хууришаа бодожо, үнн удаан баярай алыа ташана. Тон ехэ дуратай ба үнэн сэхэ байһанаа суглархан хүнүүд нүхэр Сталин тээшэ харац мэдүүлнэд. Арадай хүсэлнүүдэй халуун манифестаци болохо амаршалгын хашхаралдаануудта, «ура» болон алыгаташалгандаа хүлэ захэ болохогүй шэнги нагадана.

Нүхэр Пронин баярай заседани хаагдаһан дээрэ тоолоно.

Нүхэр Сталин заседанида хабаадагшадһаа холодон ошобо. Тэрэнине ба тэрэнэй дайшалхы соратнигуудые—парти ба правительствын хүтэлбэрлэгшэдыс—үнн удаан замхашагүй алыгаташалганууд, амаршалгын хашхаралдаанууд үдэшэнэ.

Манай үнэнтэ хэрэгэй ойрын илалтада хэзээ хэзэвэйхидээ ехээр найдажа хүнүүд залһаа гарана. (ТАСС).

СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Советскэ Союзай геройнор гвардинн подполник Мазуренко Алексей Ефимовиче ба капитан-лейтенант Шабалин Александр Осиповиче „Алтан Одон“ гэжэ хөөрдсхи медалаар шагнаха тухай

Немецкэ эзэмдэгшэдтэ эсэргүүтэмсэлэй фронт дээрэ командиринг дайшалхы даалгариныудые жэлнээтэ найнаар, Советскэ Союзай Геройн эрхэ үгэхөөр дүүргэһэнэй түлөө Советскэ Союзай геройнор гвардинн подполковник МАЗУРЕНКО Алексей Ефимовиче ба капитан ШАБАЛИН Александр Осиповиче «Алтан Одон» хөөрдсхи медалаар шагнаха тухай. Мэдүүлгэ дэбэрнэ.

СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. НАЛИН

СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй секретарь А. ГОР

Москва, Кремль, 1944 оной ноябриин 5.

БМАССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй БМАССР-эй НКВД-гэй хүдэлмэрлэгшэдыз Бурят-Монголын АССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Хүндэлэгшэ грамотаар шагнаха тухай

Тусхай даалгариныудые амжалтаттайгаар дүүргэһэнэй түлөө БМАССР-эй НКВД-гэй хоро дурсагдаһан хүдэлмэрлэгшэдые БМАССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Хүндэлэгшэ грамотаар шагнаха гэбэл:

1. Милициин младша лейтенант Вахмалов Алексей Петровиче.
2. Гүрэнэй аюулгүйе хамгаалгын капитан Вяткин Виктор Алексеевиче.
3. Милициин майор Жунов Иван Петровиче.
4. Милициин ахалагшанант Коренный Лукичиче.
5. Милициин младшанант Кривобобов Егорвиче.
6. Милициин ахалагшанант Таюрский Абрам Фомиче.
7. Милициин младшанант Тучин Дорфей Осиповиче.
8. Гүрэнэй аюулгүйе хамгаалгын капитан Шалапугин Иван Ивановиче.

БМАССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй түрүүлэгшэ Г. ЦЫДЕН

БМАССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй секретарьиче дүүргэгшэ В. МОНК

Улан-Удэ Советдүдэй Байшан, 1944 оной ноябриин 6.

СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотовойдо уулзал болобо.

Ноябриин 7-до Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 27-дохи жэлэй ойи дашарамда Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов дипломатическа корпусые угтажа уулзаба. Уулзалган дээрэ Норвегийн гадаада хэрэгүүдэй министр господин Т. ЭИ, гадаатын посылство ба миссионуудэй толгойлогшонор ба харюусалгата дипломатическа сотруднигууд, сэрэгэй, улан-сэрэгэй ба авиациин атташе ба тэдэнэй тухалагшанар, сэрэгэй миссионуудэй начальнигууд ба членүүд байлсаба.

Уулзалган дээрэ мүн тэрэшэлээ СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй түрүүлэгшын 1-дэхин орлогшо Н. М. Шверник, А. И. Микоян, А. С. Щербаков, А. И. Косыгин, СССР-эй Арадай Комиссарнар флотой адмирал П. Г. Кузнецов, А. И. Шахурин, В. А. Малышев, В. Л. Ваняков, Д. Ф. Устинов, П. Т. Тевосян, М. Г. Пераухин, А. Г. Зверев, К. Я. Сергейчук, С. А. Аконод, Ефремов, В. В. Вахрушев, Гинзбург ба бусад, прокурор К. П. Горшенев, Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай сарай орлогшонор В. Г. зов С. А. Лазовский, М. винов, П. М. Майский, Гадаада хэрэгүүдэй Арадай комиссар Д. З. Мануильский, лерини главна маршал Воронов, авиациин главна шал А. А. Цовиков, хукова сэрэгүүдэй маршал Федоренко, авиациин Ф. А. Астахов, авиациин С. И. Жаворонков, инженерүүдэй маршал М. П. адмирал Л. М. Галлер, Верховно Советдэй Президиумэй секретарь А. Ф. Горкин, Наркоминделэй, Наркомгын, НКО-гэй, НКВМФ-рюусалгата хүдэлмэр мүн тэрэшэлэн эрдэмтэд, зохиолшод, артистууд, ба гадаатын хэлбэлэй шэнэр байлсаба.

Амжалтаараа суурхана

Пригороднэ районой «Кооператор-Комсомолец» гэжэ промартелин хүдэлмэрлэгшэ социалистическэ мурысөөндэ абан уялга нуудаа амжалтаттайгаар дүүргэжэ байна. Түрүү стахановцууд Большакова, Шефлякова, Шадрина гэгшэд уяра үлэр бүхэндэ 200 дүүргэжэ хүдэлмэрлэгшэ амжалтаараа суурхана.

Сталин багшын элидхэлээр зоригжоод...

Манай республикын ажалшад Гүрэнэй Оборонын Комитедэй түрүүлэгшэ хэр И. В. Сталинай элидхэлые айхабтар ехэ анхаралтайгаар шагнажа, ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлнэ.

Сталин багшын алтан үгэнүүд ажалай амжалтануудта зоригжуулба

1944 оной ноябрьн 6-ай хүн 12 часта манай ороной ажалшад агууха-вождь багшын илалтын алтан үдые шагнаба. Репродуктодэргэдэ анхаран байжа, эхэ вождьингоо элидхэлые айтар ехэ анхаралтайгаар айлан колхоз, совхоз, МТС, арятн, учреждени, цех бүхэ хүдэлмэришэд вождьингоо үшгэ үгэнүүдтэ эрхим хабалгон ажалайнгаа бүтээсые улам дээшэлүүлэн фронт шөө ехээр тубалхые эрмэлзэн, тэдэнэр үйлэдбэриншгөө өмнүүдые үдэр бүр дээшлэн хойр—гурбан нормо гэхэ уялгануудые абахан Иволга, Кабанск, Заигнага болон бусад аймагуудай, агуу, МТС-эй хүдэлмэрилэгч-полевои бүхы хүдэлмэришэд саг болзор соонь эрхим ажалтайгаар дүүргэжэ, вождь элидхэлдэ бодото харюу хоор бөө уялгалбад. ИВЗ, ажал комбинат, Шэлэй Завод мэтн ажайлэдбэриншгэриятинуудай хүдэлмэришэд элидхэл дуулаад байхадэ социалистическэ мурьсөөнэй улам эршэдхэн, ажалайнгаа бүтээсэ элитээр дээшэлүүт.

цүхэр Сталининай түүхэтэ элидхэлээр зоригжон, фронтдо тубалха ябадалаа бүрн шангад хажа үдэр хүнигүй хүдэлмэрилэхэбди гэжэ ариун тангаригаа үгэнэд. Социалистическэ мал ажалай хүдэлмэришэд үхэр малнуулаа үй түмэн болтор үсхэжэ, ашаг олзыень дээшэлүүлхэ, дулаан үбэлжүүлэхэбди гэжэ үнэн үгэнүүдэ хэлэнэ. Мүн түсэбхөө гадуур Улаан Арминь фонддо элбэг ехэ талха тариа оруулха гэнэн үгэнүүд колхозник бүхэ-нэй аманһаа гарана.

Октябрьскэ социалистическэ революциин XXVI жэлэй агуу ехэ ойн үдэр хэлэһэн бүхэр Сталинай элидхэл манай республикын бүхы ажалшадта халуунаар угтагдаба. Колхознигууд болон МТС, совхоз, предприятия, учреждениүүдэй хүдэлмэришэд митинг болон суглаанууд дээгүүр абахан уялгануудаа үнэн хэрэгүүдээр бэлүүлхыи түлөө үйлэдбэри дээгүүрээ унаһан малгайгаа абаха забдаггүйгөөр хүдэлмэрилжэ эхлэбэ. Түрүү зэргын түлөө дахяад дэлгэрһэн социалистическэ мурьсөөн колхоз, совхоз, МТС, ажайлэдбэриншгэриятинуудаар улам шангадажа захалаа.

Агууха Сталин багшын энэ түүхэтэ элидхэлые ажалшадта гүнзэгыгөөр ойлгуулхыи түлөө хэдэн олон агитаторнууд колхознигууд, албахаагшад хүдэлмэришэдэй дунда ушталга, хөөрөлдөөнүүдые таһалгаряагүйгөөр абуулжа байна.

Залуушуулай эдихи

«БИМ» колхоз Бичурын аймаг соо али бүхы талаараа түрүү зэргэдэ тоологдодог. Энэ жэлгүрэндөө 10 гаран мянгад пүүд шөлэмэл һайн тариа тушааба.

Тариахуряалга болон гүрэндэ тушаалгые шангадхана хэрэгтэ колхозой залуушууд ехэхан үүргэ дүүргэбэ. Залуу колхозник Дамби Цыбиков гэгшэ 15 километрой бэлэдхэлэй пункт колхоз хоёройнгоо хоорондо хоёр улаагаар үдэрэй хоёр удаа тариа зөөнэ. Тэрэшэлэн залуу колхознигууд Норжма Улзутуева, Дулма Бадмаева ба бусад тариахуряалга, гүрэндэ тушаалгын эхилхэхээ хойшо үнлэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилжэ магтаалда гараа.

Тус колхозой комсомоленууд болон залуушууд үнгэрэгшэ хабар өһөдлшгөө хүсөөр 65 га тариа тарийан байна. Залуу колхознигуудай элдүүрилһэн газарһаа дунда жэшээгээр гектар бүхэнэй 8—9 центнер тариа абтаба.

Ц. НИМАЕВ.
(Манай тусхай корреспондент).

Уряал са хэрэгүүд

ТУРУНТАЕВ. (Манай информаторһаа). Октябрийн урла тээхи социалистическэ мурьсөөндэ оролсожо, полевои бүхы хүдэлмэришэ шангадхана түрүү зэргын колхозууд гүрэндэ тариа тушаалга саг болзор соонь дүүргээд, түсэбхөө гадуур Улаан Арминь фонддо оруулжа байна.

«Соведүүдэй 7-дохн съезд» колхоз гүрэндэ тариа тушаалга аймаг соогоо эгээл түрүүлэн дүүргээд, түсэбхөө гадуур Улаан Арминь фонддо 150 пүүд тариа оруулаа. Тийн, энэ колхозой членүүд түсэбхөө гадуур Улаан Арминь фонддо тариа оруулхыень уряалан аймагайнгаа бүхы колхозуудта хандаһан байна.

Ф. ВОРОНЦОВ.

ВКП(б)-гэй айкомууд болон аймгүйсэдкомуудай зууршалгаар Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэгшэд:

БИЧУРЫН АЙМАГ
КИРОВЭИ нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Савельев) тариа бэлэдхэлэйнгэ түсэб 108 процент дүүргэбэ.
КРАСНЫИ БОЕВИК» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Кострикин, парторганизациинь секретарь нүхэр Еурденюк)—тариа тушааха жэтэйнгэ түсэб болзорхоонь урид 105 процент дүүргэһэн байна.
ЧКАТОВАИ нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Пеньтюков, парторганизациинь секретарь нүхэр Симонов)—тариа тушааха түсэбөө 104 процент дүүргэбэ.
«ЛЕНИНСКИЙ ПУТЬ» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Утенков) тариа бэлэдхэхэ түсэб болзорхоонь урид дүүргэһэн байна.

КАБАНСКИЙ АЙМАГ
ЧАПАЕВАИ нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Невежин, парторганизациинь секретарь нүхэр Котова)—гүрэндэ тариа тушааха түсэб болзорхоонь урид дүүргэбэ.
КИРОВЭИ нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Бабинцев, парторганизациинь секретарь нүхэр Гусев)—тариа бэлэдхэхэ түсэб ажалтайгаар дүүргэһэн байна.
КАРЛ МАРКСЫН нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Мороев, парторганизациинь секретарь нүхэр Мосович)—тариа тушааха түсэбөө саг болзор соонь дүүргэһэн байна.

Адуу малаа атар тарганаар үбэлжүүлхэбди

(Бодонгуудай сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Б. Бадмаевтай хөөрөлдөөн).

Энэ жэлдэ манай колхозой адал үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ бага бэшэ хүдэлмэри хэргэ гүрэн колхознигууд Никитин, Аксенья Измайлова гэдэ зунай үе соо хүрэг адуу үдэрһингүй харууналжа зүүраа. 100 толгой адуу үбэлжэхэ урин дулаан байраар бариха дүүргэбэ.

Инойнай ферма баһал ехэ мээр хээ. Фермые даагша, ажалтай нүхэр Личкобо Бадмаев хүшэрһэнһые һаа үдэр хүдэлмэришэ, 3 хүнэй орондо ажиллэнэ. Нүхэр Базаров аша даагша байханаа гадна, ажалтай байрн шэбхэ гаруулан һүниин сагта өөрөө ажал харадаг байна. Үбэлэй ажал хүйтэндэ тэжээлээр тааруулан түлөө үбхээ фер-

мынгээ дэргэдэ зөөгөө. Нүхэр Базаровай үнэн сэхэ хүдэлмэришэ колхозой правлени һайнаар сэгнэн, дэгэл болон бусад үнэгэ эдлэнүүдээр шагнаба.

—Һайн даа, минин хүдэлмэришэ сэгнэбэт, хойшодоо үшөө һайнаар хүдэлмэрилхэб,—гэжэ нүхэр Базаров мэдүүлэ һэн.

Тэрэшэлэн МТС-эй хүдэлмэришгэд үхэр малаа һайнаар үбэлжүүлжэ үрмэ зөөхэй ехээр абахын түлөө горьтойһон оролдолого гаргаа. Намар-үбэлэй үедэ үхэр малай байха дал хоройнууд барандаа һэлтбэгдэн захиарилгадаба. 100 толгой тугалай байра хүсэд захиарилгадажа сагаадагһаа. Эрхим хаалишад нүхэд Гармаева, Чимитова, Дондукова, Дымбрылова болон бусад хүн бүхэнэй 17—18 үнэгэ һаа-

хатаа нэгэн доро 180 га газарай голоомо сомобо.

Энэ жэлдэ бүхы малнуудаа бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэбди. Үнгэрэгшэ жэлдэ 42 хүрн үбхэ абаһан һаа мүнөө 100 хүрн үбхэтэйбди.

Бурят-Монгол АССР-эй хүдөө-ажалые улам саашань хүгжөөхэ тухай ССР Союмай Совнаркомой тогтоолтой таппсаад байхадэ, манай артелиин бүхы малшал адуу мал үсхэбэрлэхэ гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэхэ, тэдэнһэ абтаха аша олзыень арбидхана, түл ажалые хоролтоггүйгөөр үнгэрэхэ гэхэ мэтн социалистическэ уялгануудые абаһан байна. Мүнөө энэ уялгануудаа үнэн хэрэгүүдээр бэлүүлэн фермануудтай үбэлжэлгэдэ бараг бэлэдхэбэ.

Илалтын фондс--эрхим тариа

Бурят-Монгол АССР-эй хүдөө-ажалые улам саашань хүгжөөхэ тухай правительствын тогтоолдо харюу болгон манай артелиин колхознигууд тариахуряалга, гүрэндэ тушаалгануудаа саг болзор соонь дүүргэхэ, адуу малнуудаа сахалаан тэжээл болон дулаан байраар хангаха гэхэ мэтн уялгануудые абажа республиканска социалистическэ мурьсөөндэ оролсоһон юм. Тэрэшэлэн хойшо бүхы колхознигууд үйлэдбэриншгөө бүтээсэ үдэр бүр дээшэлүүлэн үнэн сэтхээр ажалладаг болоо. Тариахуряалгын үедэ социалистическэ мурьсөөгэй үргэһөөр дэлгэрүүлэгдэһэн ашаар колхознай хадгалга хүрилэлгэ, сохилгонуудаа богони болзор соо дүүргэжэ, гүрэнгэйгөө болзорхоо урид тогтоһон байна. Тийн, Украиньн колхознигуудай уряалаар түсэб-хоо гадуур Улаан Арминь фонддо эрхим тариа оруулха патристическэ үүсхэлые халуунаар дэмжээд, илалтын фонддо зориулан хэдэн центнер сөбөр тариа оруулгана үргэлжэлүүлхээрбди.

Хуряалгын үедэ колхознигууд Слеткова, Бадмацыренов, Белоусова, Еремеева, Грязнова, Машианова ба бусад үдэрэйнгөө нормонуудые үргэлжэ 150—200 процент дүүргэдэг байгаа.

Тэрэшэлэн колхознай гүрэндэ уялгатаар тушааха мяха, һү болон бусад продуктуудайнгаа түсэбүүдые саг болзор соонь дүүргээд, 1945 оной түлбэринүүдһээ аван болгон тушаалаан байха юм.

В. ПЛАСТИНИН.
Хорин аймагай «Красный партизан» колхозой түрүүлэгшэ.

Немецкэ каторгада

I.

Паша хүхэ конвэртны захыг болгоомжотойгоор шуулан нэгдээд, доосооһоонь халаншагаар бэшэһэн, гараараа тапигдаха бэшэг абаад, «Улан-Удэһээ эжы нээм ерээ хаям» гэжэ аман соогоо хэлэбэ. Тийхэ зууранды алас холын түрэл городойн байдал нүдэндэнь харагдаһан шэнги болоо.

1940 ондо Паша болбол Улан-Удэһээ мордожо нүхэрэйнгөө алба хэжэ байһан Литвагай багахан хийэ шадарай город болохо Калвариада ошоһон юм.

—Өөһэдэньгөө нүхэдтэ нэгэншэ бэшэг бэлтгэгүй, ямар хүн гэшэ биб,— гэжэ Паша бээ бурүүлэһээд шиф сооһоо бэхэ туурһа абаад ингэжэ бэшэһэн юм:

—Хүндэтэ-пүхэд, би мүнөөдэр эжыһээн б шэр абааб, тэрээн соо намйе нүхэдтөө, тапарты бэшэг бэлтгэгүйш гэжэ зэмэлэ. Тээд би бээд үмөөрхүйд, бурүүлэһээд, Минин хүбүүһин ехэ болгожэ байна, хамаг алхаралаа тэрэндэ табиһаб. Хоёрдохы үхибүүгээ хүлээжэ ябанаб. Поминьо уншаха заб болоһогүй. Тийбэншэ һаа энэһинээ хойшо хөдөө тапарты бэлтгэжэ байха хүсэлэнтэйб. Үхибүүдээ ехэ болгоод Улан-Удэһээ айшалажа ошо хоб.

Бэшэгээ бэлтгэ дүүргээд Паша дэблэхэртээ ороод эхэлээ, үшынгөө хани нүхэдтээ уулзаха тухай хүжюу баяртай юмөнүүдэ һанаһаар уншаа һэн.

Үдэ шангаар шэргэхэдэнь, үглөөһэй 5 часа һэрибэ. Моторой таршаганаан, үхэр бунгай нэжэгэнэн соогуур үбгэн Григорийн танил дуун дуулдана.

—Немецүүд ерэбэ, нүүхээс түхээрэгш!

Юун болһонинишье һайса ойлгоһгүй Паша хэрэлсээ дээрэ гүйжэ гараа. Хаана нэгэ тээ ойрохон нүлэмэт таршаганаан. Баһа хөлөөһү үхэр буугай дүүв дуулдана. Хэрэлсөөгэй хажууда зогсоһон ашаанай машина дээрэ хүнүүд яаралаар һуужал байна.

—Түргэл!— гэжэ ашаанай машина сооһоо нэгэ хүн Пашада хашхарла. Тийгэхэ хоорондон Пашын хүдэлжэ үрдэгүй байтар аймшагтай хүсэтэй тэһэрэлгэ боложо, тэрэ ашаанай машина бүхы хүнүүдтээ агаарта дэгдэһэн байгаа. Илгэ ухаа мэдээгээ алдажархоб аргааһаан хэрэлсөөнэй табсаң хүдэр бүүһан юм.

II

Габалгада орхиһон үхибүүгээ ухаа орхолоороо хамагай түрүү һанажа түргэнөөр хүл дээрээ болоод үүдэн тээшэ гүйһэн байгаа. Урдань ушаргүй юмэнүүд харагдаа. Обоо олти болоһон элэрхэй амһарта ба гэрэй хэрэгсэлүүдэй дунда гартаа али ороһон юмэнүүдтэ эбдэжэ бисалжа яһан хэдэн һогтуу пелицейскэ нүүт байба.

Хүүгэдэй үлги абаад нэгэ пелицейскэ сонхоор хаяха гэхэлээ. Паша мэдэжэ «Болит! Тэндэтай үхибүүн лэ!» гэжэ хашхарһан юм.

Пелицейскэ хажуу тээшээ болоод бархиржа байһан хүбүүгээ Пашын абамсаар мүн дээрэһэнь барилд нэжэржэрхэб. Үхи-

бүүнтээ Паша пол дээрэ унаһан байгаа.

—Лагерьта,— гэжэ немец хүйтэн шэрүүн абыа гараба.

Пашыг үхибүүдтэйнь харанхы хүйтэн байрада оруулба. Тэндэнь үшөө ондоо олон һамгад, ба үхибүүд байгаа. Юу хүүе һайтар харажашье үрдэгүй байтарынь тэндэ нэгэ эхэнэрэй болон хашхарха абыан гараба.

—Туһаыт, тээсэхэ шадлани гүйд,— гэжэ түрэхөө байһан эхэнэр ара талын харанхы буланһаа хашхараа. Паша, өөрынгөө үхибүүе хажуудахи хүндөө үгэлээрхөб, тэрэ абыа гараһан газар тээшэ ошоһон юм. Тийхэдэнь нэгэ залуу эхэнэр адхарһан шуһан дээрээ туһаыта болжо хэбтэбэ.

—Үүдээ наншагты, түргэн туһаламжа хэрэгтэй болоод байна,— гэжэ эрид захиран дуугарба.

Нэгэ хүн үүдэн тээшэ ошоод нэрэ һураггүй паярғаба.

—Нээгты, түрэхэ эхэнэр үхэхээ байна,— гэжэ хэдэн хүн зэргэ хашхаралдаба.

—Үүдэһэй газар тээ абыа апыр гараагүй. Пашын ажаллан харахадань тэндэ сугдуулагдаһан зуугаад эхэнэрэй халаһаа ехэнһинь нарайлха, бусадынх хүхөөр ба бага наһанай үхибүүдтэй эхэнэрнүүд байгаа.

—Нарайлха ба хүхөөр үхибүүдтэй эхэнэрнүүдэй лагерь гэшэ ха юм гэжэ Паша бодохо зуураа, түрөжэ байһан эхэнэртээ һанаагаа зобожо, пиджагаа тайлаад толгой доронь хэхэ гэхэ зуурын үүдэһэй шагтын хангираан алхаралын татаба. Дэлэгдэһэн үүдээр олон немецкэ солдадууд орожо ерээ. Тэдэнэй гурбаниһын дээрэ дээрэнь табиһан хоёр хайрсаг оруулаба. Хойноһоо ороһон солдадуудайнга хайрсагыг пол дээрэ табиһынь хүлээмсээр немецкэ офицер хармаанһаа саарһа гаргажа задалаад нэрэ обогынь дууджа эхилээ.

—Думлова Прасковья!— гэһэн өөрынгөө нэрые Паша дуулаба.

—Би,— гэжэ ушарыһые ойлгоһгүйгөөр хэлэмсээрэ урагшаа нэгэ алхаба. Хоёр немецкэ солдат тэрэ дороо хайрсаг тээшэ толгоһондоод тэндэһэ нэгэниһинь хатуу саарһан тэмдэг абаба, пүгөөдэнь ямар нэгэ модо абаа.

—Болодко ха юм,— гэжэ Паша ойлгохо зуураа үглагдахагүй гэжэ бүхы шадлаараа тэмсэбэ. Тээд солдадуудай дүрбэн гар тэрэниһе хүсэтэйгөөр газарта дараа.

III

Ингэжэ каторжыа байдалда оробо. Хубсаһа хунар муутай үлэсхэлэн Паша бусадтай хамта үйлэсэ хамадаг, үборно сөбөрлэдэг, торф малтаад тэргэхэ ашажа, морин шэнги бэээрээ зүдхөөр городто асардаг байгаа.

Хараһаар байтарынь зүрхэ үбдэхөөр юмэнүүд ехэ олон болодог байһан юм. 1941 оной сентябрийн 10-да немецүүд Вера Куликова, Галина Шевченко гэгшэдье 6 наһатай хүбүүдтэйнь талха бэдэржэ лагерини газар тээ гараһанайнь түлөө түрмэдэ хаагаа. Хүлһэмнай бага байна гэжэ гомодол мэдүүлһэнэйнь тү-

лөө Аня Ступенская, Валя Белоусова гэгшэдье карперта хааба. Офицерэй ябахата харгыһаан зайлаагүйт гэжэ табан залуу эхэнэрые сохёо наншаа һэн. Нэгэ үдэр немецүүд тус лагерини хүрээлээд буугай хүрээр ба модоор сохижо байжа эхэнэр боһоолнуудые түмэрэмай станцида намнажа абаашаад, вагонодо һуулгажа баруун зүг тээшэ абаашаһан юм.

IV

Пашыг нэгэ пүхэртэйгөөр Кальвариада ойро буулгаад хэдэн дахар хадхуртай проволокоор тойруулагдаһан модон бараагууд соо оруулаа. Лагерьта байхадань гараһан Пашын үхибүүһинь харгыдаа гэгтэ бархирһан юм. Колоннын хажуу талаар яһанан немецкэ солдат үхибүүһынь абаад харгы тээшэ шэдэжэрхэб.

—Зэрлинг золигууд,— гэжэ хашхараад ууралһандаа солдат тээшэ гүйхэдэнь ехэ хүбүүһинь хашхаржа зогсоһон юм.

Мэдээгээ алдаад байһан үхибүүгээ шэшэрэн байжа үбсүүндэ ялагаад колонно хүдэр ороо һэн. Лагерьта ерээд байхатаа тэрэ үхибүүһинь арай голтой байгаа бэлэй.

Гашуудал, үлэсхэлэн, нойргүй ябадалнуудта дарагдаһан, хүснөө үлүү ажалһаа зүдэрһэн Паша болбол немецкэ бузар булай каторжын хэсүү бэрхэ сагые эрэлхэгээр тэсэн үнгэрөө. Тийхэдэһые, удахагүй Улаан Арми ерэжэ, фашистка тамһаа татан абаха гэгһэн этигэл найдабарья алдаагүй.

1944 оной июльн 31-эй үглөөгүүр лагерьта байгшадые машинануудай түршэгэнөөн, үхэр буугай һомоһуудай хүүсэ һэрүүлбэ. Эхэнэршүүд ой модон соо орожо хоргодохын тулада бараагуудһаа гүйлдэжэ гараа. Тээд хадхуртай проволокоын газар тээ гарахын тэндэ нэгэ хүн:

—Харыт, үбгэн Григорий! Манайһин лэ! Улаан Арми! гэжэ хашхарба.

Хүсэтэ советскэ танкнууд хүртэ долгиной мухарһан шэнгээр, хадхуртай проволоко татаһан үндэр хаалтануудые даран һалгажа, траншеянууд болон надолбонуудые дабан урагшаа даһсан ябаа һэн.

Һаяхан Паша Улан-Удэһээ бусажа ерээ. Урданайнь залуухан ба сөбөр һайхан шарайһынь мэдэхэ нүхэдэнь арай гэжэ тания. Эхэнь басаганайнга зоболон гашуудал үзэһэн зүдэрэнги цюурынь харан байжа, баярланһандаа нүдэнэйнгөө нёлбонье ехээр гаргаба. Басаганайнь духада урданайнь буржагар үһэн харагдаагүй, эжынь хаража даһанхай илдам зөөлэн өлөөһилһэн зангынь басагадань үгы байгаа. Эдэ бүгэдын орондо басаганайнь нюурта алагдаһан үхибүүдэй түлөө, һандаргадһан город ба тосхонуудай түлөө дайсанһаа гамхайраггүйгөөр харюу үһөөгөө абаха гэгһэн шөлэ зоригто мэдэрэл сасаран байба.

И. ШАЛИМОВ.

РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Дамжуулгынгаа улаан туг бүхөөр бариһаар

ПВЗ-гэй кузничэ цехтэ нүхэд Молчун ба Кобелев гэгшэдэй бригаданууд хүдэлмэрилнэ. Энэ хоёр бригада Октябрьска революциин ойн урда тээхи мүрысөөндэ оролсожо ажалынгаа бүтээсэ холо дээшэдүүлһэн байна. Жэшээлхэдэ, түсэбэй ёһоор 63 стержни хэхынгээ орондо тэдэнэр 127 хүртэр үйлэдбэрилдэг байха юм.

Энэ цехын эрхим дархашуул нүхэд Сотников, Рожков, Дорфеев гэгшэд ходоо ажалай үндэр бүтээсэ туйлажа, эрхим жэшээгээрэ бүхы хүдэлмэришээдөө дахуулдана.

Ингэжэ цех дотороо мүрышадамараар эмхидхэнэй ашаар октябрь һарынгаа түсэ даалгбарини болзорһоонь нүхэд дүүргэжэ гүрэн ба Фрэнк доо 552 тонно продукция, тэрэһээ гадна 1.773 рессоро үйлбэрлэжэ үгэбэд.

Халаан хоорондын мүрысөөн нүхэр Решигаилын халаан рүү һуури эзэлжэ, һарын даалгбары 27 хонг соонь дүүргэжэ 195 тонно продукция үйлбэрлэбэ.

Имэ амжалтануудаараа сүхэ хажэ тус халаанайһид заводтоо дамжуулгын Улаан туг бүхөөр барижа байна.

Үбэлдэ эрхимээр бэлдэнэ

Курбын леспромхозой эмхитэй хүдэлмэришэд Октябрьска революциин ойн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо үбэлдэ бэлдэхэдэй хүдэлмэри эрхимээр ябуулжа байна. Мүнөө тэдэнэр 8 километртэ мульһан харгы табижа дүүргээд байна. Ноябрьн 7 бэлтэр барилгынгаа

хүдэлмэриһе бүхыдэнь дүүргэ социалистическэ үялгануу абанхай.

Харгы барихатаа хамта тэрэ хүдэлмэришэдэй байхыг тэһэ байра ба амбаар барилдүүргээд, 4 хуушан байшнээдхэн заһабарилба.

Завод дотороо түрүүлнэ

Нүхэр Прокопьев директорэй заводой хүдэлмэришэд октябрь һарынгаа даалгбарини 2 хонг урнд дүүргээ.

Октябрьска революциин ойн урда тээхи мүрысөөндэ нүхэд Сопрыгин, Романчук гэгшэдэй бригаданууд завод дотороо түрүүлһууринуудые эзэлнэд.

Нүхэр Романчуктай хүтэлбэрдэг цехын коллектив тон эрхэйтэйгээр хүдэлмэриһэн дээрэ һарынгаа даалгбары үшөө 2125 процент дүүргээ. Мүн хэр Сопрыгинай хүтэлбэри цехын нүхэр Красиковай мээрар хүдэлмэрилдэг группа рынгаа даалгбарини 150 цент дүүргэһэн байха юм.

Комсомолецүүдэй эдибхи

Үхибүүдые мэргэжэлтэй болгохо хэрэгэй тон шухала байһые Кударын аймагай комсомолецүүд һайһаар ойлгоһон ушарһаа энэ талаар бага бэшэ хүдэлмэриһе ябуулжа байна.

Нүүлэй мэдэһэй ёһоор, тус аймагай комсомолецүүд (секретариниһ нүхэр Убеева) һургуулинуудай фондо 8.000 түхэриг мүнгэ, 70 килограмм мяха, 11

центнер харгаабха ба орсуглуулжа оруулаба.

Тэрэнэй хажуугаар 45 нов суглуулагдаһан байха юм.

Тэршэлэн Хойто-Байгалай аймагай комсомолецүүд тус цехдо 3.400 түхэриг мүнгэ, центнер овошье ба бусад зүйлдые суглуулжа оруулаһан бай

Г. МИРОНОВА

4 центнер дабирхай үйлэдбэрилбэ

Тарбагатайн аймагай «Красный боец» гэжэ колхозой дабирхай нэрэдэг бригадынхид (бригадиринь нүхэр Николай Богачанский) Октябрьска революциин ойе эрхим амжалтануудаар угтахын тула оролдожо тон эршэм-

тэйгээр ажаллаһанайнга ашһүүлэй хэдэн үдэрэй туршатор 4 центнер һайн шанар дабирхай үйлэдбэрилжэ гарга Мүнөө тус бригада дээр гаргаха материал бэлдэжа бай

К. АНТОНОВ

Түрүү слесарьнууд

ПВЗ-гэй сусалгын цехын түрүү стахановецүүд слесарьнууд нүхэд Крылов, Загузин, Скобелкин, Дубович, Прямцев гэгшэд октябрийн 30-ай үдэр тон эршэмтэйгээр хүдэлмэрижэ халаанайнга даалгбары 200 гаран процент хүн бүхэниһин дүүргэһэн байна. Эдэ стаханове-

цүүдэй хүтэлбэрлэгшэ Баталкин цех дотороо хүдэлрингөө эмхине эрхимээр тухаһаа гадна өөрөө жэшэ һайһаар ажаллана.

П. ЧЕЧЕТНИН

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛСАНОВ